

Львівська національна музична академія імені М. В. Лисенка
Кафедра оркестрового диригування

«ПОГОДЖУЮ»

Гарант освітньо-професійної
програми, доцент

 Я. ОЛЕКСІВ

”_25_”_червня_2021 року

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи, професор

 М. КУШНІР

”_25_”_червня_2021 року

«ПОГОДЖУЮ»

Декан факультету оркестрових
інструментів, доцент

 Т. ЛАЗУРКЕВИЧ

”_25_”_червня_2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЧИТАННЯ ПАРТИТУР

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	025 Музичне мистецтво
Освітньо-професійна програма	«Музичне мистецтво»
Профілізація	«Скрипка», «Альт», «Віолончель», «Контрабас», «Арфа», «Флейта», «Гобой», «Кларнет», «Саксофон», «Фагот», «Труба», «Валторна», «Тромбон», «Туба», «Ударні інструменти», «Сопілка», «Гітара», «Цимбали», «Баян», «Акордеон», «Бандура»
Статус	Вибіркова компонента циклу дисциплін для отримання додаткових кваліфікацій (ВК 3.1.4)
Загальний обсяг	2 кредити ЄКТС (60 годин)
Форма підсумкового контролю	Залік
Термін викладання	4,6 семестри
Факультет	Оркестрових інструментів
Форма навчання	Денна

Львів 2021 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Читання партитур» з галузі знань 02 «Культура і мистецтво» зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво» оновлена відповідно до освітньо-професійної програми «Музичне мистецтво» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою Радою ЛНМА імені М.В.Лисенка від 26 травня 2021 року (Протокол № 1).

Розробник:

Хащеватська Світлана Степанівна – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри оркестрового диригування

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри оркестрового диригування від ”_23_” __червня____ 2021 р., протокол № __10__.

Завідувач кафедри оркестрового диригування, заслужений діяч мистецтв України, професор Чупашко Іван Петрович

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни – підготовка висококваліфікованих і всебічно розвинутих музикантів, які спеціалізуються з диригування для набуття додаткової кваліфікації „Диригент оркестру”.

Основними завданнями навчальної дисципліни є:

Розширення світогляду майбутнього диригента шляхом поглибленого вивчення класичних зразків оркестрової музики.

Вивчення особливостей хорової та оркестрової фактур, хорової та оркестрової нотації, яка прийнята у тому чи іншому історичному періоді з метою розширення уяви студента про індивідуальні композиторські стилі і стилі окремих епох.

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКИМИ ПОВИНЕН ОВОЛОДІТИ ЗДОБУВАЧ

2.1 Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1.Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово

ЗК2.Здатність розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3.Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4.Здатність до розв’язання проблем.

ЗК5.Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК6.Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК7.Здатність до критики та самокритики.

ЗК8.Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК9.Здатність до шанобливого й дбайливого ставлення до історичної спадщини і культурних традицій.

ЗК10.Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК11. Здатність володіти іноземною мовою.

ЗК12.Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК13.Здатність працювати самостійно, виявляти ініціативу та лідерські якості.

ЗК14. Здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК15.Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

2.2 Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК1.Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.

СК2.Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у творчо-виконавській діяльності.

СК3.Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.

СК4.Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК5.Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.

СК6.Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

СК7.Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.

СК8.Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.

СК9.Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.

СК10.Здатність оперувати професійною термінологією.

СК11.Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.

СК12.Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

СК13.Здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій.

СК15.Здатність використовувати засоби масової інформації для просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень музичної культури.

СК16.Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.

СК17.Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

3. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

РН3.Демонструвати різні методики удосконалення творчо-виконавської діяльності.

РН4.Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.

РН5.Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.

РН8.Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

РН10.Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

РН13.Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.

РН14.Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.

4. РОЗПОДІЛ ДИСЦИПЛІНИ ЗА СЕМЕСТРАМИ, ГОДИНАМИ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

НАЗВА НАВЧАЛЬН ОЇ ДИСЦИПЛІ НИ	Розподіл за семестрами			Кількість кредитів ECTS	Кількість годин					Розподіл аудиторних годин за курсами і семестрами													
	Екзамени	Заліки	Атестаційні екзамени		Загальний обсяг	Аудиторних			Самостійна робота	I курс	II курс	III курс	IV курс	Семестри									
						Всього	у тому числі:			1	2	3	4	5	6	7	8						
	лекційні	індивідуальні	практичні				Кількість тижнів в семестрі																
															15	15	15	15	15	15	15	15	
														Кількість тижнів в семестрі									
Читання партитур		4,6		2	60	30			30	30					1		1						

Розподіл годин та кредитів по курсах та семестрах

КУРС	СЕМЕСТРИ	Кількість кредитів ECTS	Кількість годин						
			Загальний обсяг	Аудиторних			Самостійна робота		
				Всього	у тому числі:				
					лекційні	індивідуальні		практичні	
I									
II		1	30	15			15	15	
	3								
	4	1	30	15			15	15	
III		1	30	15			15	15	
	5								
	6	1	30	15			15	15	
IV									

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Теми практичних занять

Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЧИТАННЯ ХОРОВИХ ПАРТИТУР.

Тема 1. Загальні поняття про хорову партитуру. Види партитур хорових творів.

Тема 2. Ключові позначення хорових партій. Запис літературного тексту в хоровій партитурі. Виконавські позначення в хоровій партитурі.

Кількість годин 5.

Змістовий модуль 2. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЧИТАННЯ ПАРТИТУР ДЛЯ ОРКЕСТРУ НАРОДНИХ ІНСТРУМЕНТІВ

Тема 1. Оркестрова партитура та її запис. Види партитур.

Тема 2. Ключові позначення оркестрових партій.

Тема 4. Специфіка оркестрової фактури та прийоми її перероблення у виконанні на фортепіано.

Кількість годин 5.

Змістовий модуль 3. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЧИТАННЯ ПАРТИТУР ДЛЯ ДУХОВОГО ОРКЕСТРУ

Тема 1. Види та склади духових оркестрів.

Тема 2. Партитура духового оркестру та основні правила її оформлення.

Тема 3. Читання партій транспонуючи інструментів і партій інструментів, що нотуються у теноровому і альтовому ключах.

Кількість годин 10.

Змістовий модуль 4. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЧИТАННЯ СИМФОНІЧНИХ ПАРТИТУР

Тема 1. Симфонічна партитура та особливості її запису.

Тема 2. Види симфонічних партитур та способи їх нотації.

Тема 3. Читання партій транспонуючи інструментів.

Кількість годин 10.

Загальна кількість годин 30.

5.2 САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Вивчення і виконання на фортепіано партитури поліфонічного хорового твору без супроводу.	3
2.	Вивчення і виконання на фортепіано твору великої форми для оркестру народних інструментів (капели бандуристів, оркестру українських народних інструментів).	6
3.	Вивчення і виконання на фортепіано партитури для духового оркестру (малий мішаний духовий оркестр, середній мішаний духовий оркестр, великий мішаний духовий оркестр).	6
4.	Вивчення і виконання на фортепіано партитури твору для малого симфонічного оркестру.	6
5.	Переклад невеликого оркестрового твору або уривку з твору великої форми у вигляді клавiру для фортепіано у 2 руки.	7
	Підготовка до підсумкового контролю	2
	Всього:	30

6. КРИТЕРІЙ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Критерій оцінки є багаторівневим поняттям, яке стосується результату праці студента протягом певного часу. Він складається з об'єктивних та суб'єктивних факторів оцінки. Під „суб'єктивним” фактором у даному випадку розуміється ґрунтовне засвоєння теоретичних засад, та, особливо, практичних

навичок у читанні партитур. Під „об’єктивним” – його ставлення до предмету, що виявляється у виконанні даних вимог програми курсу «Читання партитур».

Оцінювання знань студентів впродовж семестру здійснюється на основі рейтингової системи за шкалою від 0 до 100 балів, яка складається з рейтингу роботи студента впродовж семестру (поточна успішність) та рейтингу на заліку (підсумкова оцінка).

Критерієм оцінювання поточної успішності студента протягом семестру є виконання ним на фортепіано хорових, оркестрових партитур, виконання перекладення з оркестрової партитури для фортепіано у вигляді клавіру, а також відповідь на теоретичні питання згідно програмних вимог.

Поточна успішність оцінюється за рейтинговою системою і визначається кількістю балів.

Балами 45 – 50 (відмінно, „5”) оцінюється досконале виконання на фортепіано оркестрових партитур. Глибокі і ґрунтовні знання теоретичної частини курсу. Найвище художнє враження від творчої роботи – клавіру. Ретельна підготовка домашніх завдань. Висока працездатність.

Балами 36 – 44 (добре, „4”) оцінюється дуже добре виконання на фортепіано оркестрових партитур. Добрі знання теоретичної частини курсу. Добре художнє враження від творчої роботи – клавіру. Дуже добра підготовка домашніх завдань, добра працездатність.

Балами 30 –35 (задовільно, „3”) оцінюється середній рівень виконання на фортепіано оркестрової партитури. Посередні знання теоретичної частини курсу. Посереднє художнє враження від творчої роботи – клавіру. Задовільна підготовка домашніх завдань, низька працездатність.

Балами 1 – 25 (незадовільно, „2”) оцінюється низький рівень виконання на фортепіано оркестрової партитури. Незнання теоретичної частини курсу. Незадовільне художнє враження від творчої роботи –клавіру. Низька працездатність.

Підсумкова оцінка (остаточний рейтинг) визначається сумарно за поточну успішність та залік.

Розподіл балів, які отримують студенти

Залік (4, 6 семестри)

Поточне тестування та самостійна робота												Сума
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3			Змістовий модуль 4			
T 1	T2	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T 3	T1	T 2	T 3	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сумарна шкала оцінювання здобувача з навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку (диференційованого)
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	
60 – 63	E	задовільно
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Шкала оцінювання здобувача з семестрового екзамену та поточного контролю

БАЛИ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
45-50	A	відмінно
41-44	B	добре
37-40	C	
32-36	D	
30-31	E	задовільно
18-29	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-17	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.
2. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності.
3. Методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.

4. Бінарні, інтегровані (універсальні) методи. *

* Жодна із запропонованих класифікацій не позбавлена недоліків. На практиці викладач з дисципліни «Читання партитур» інтегрує методи різних структур, утворюючи неординарні (універсальні) методи навчання, які забезпечують оптимальні шляхи досягнення навчальної і творчої мети.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. Попередній контроль спрямований на виявлення знань, умінь і навичок студентів з теми, яка буде вивчатися.

2. Поточний контроль здійснюється на практичних заняттях з метою перевірки засвоєння попереднього матеріалу і виявлення проблем опанування тими чи іншими навичками.

3. Тематичний контроль здійснюється періодично, після вивчення нової теми і має на меті систематизацію знань та умінь студентів.

4. Підсумковий контроль проводиться в кінці семестру.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Гуцал В. Інструментовка для оркестру українських народних інструментів.– К.: Музич. Україна, 1988.– 79 с.
2. Дrajниця Л.Л. Читання та аналіз партитур для духового оркестру. – Львів: ТеРус, 2010.

3. Коломієць А., Пащенко В., Тіхова Є. Курс читання хорових партитур. - К.: Музична Україна, 1977.
4. Кучерук В. Ф. Практикум роботи з інструментальним колективом : навч. посіб. для студ. закл. вищ. освіти / Володимир Феофілович Кучерук, Надія Петрівна Кучерук., Петро Йосипович Шиманський. – Луцьк : Вежа-Друк, 2018. – 88 с.
5. Онуфрієнко А., Дяк І., Сливинський Ю. Читання партитур для оркестру народних інструментів. - К.: Музична Україна, 1980.
6. Роговська Є. В., Рутецький В. В. Оркестр народних інструментів: навчально-методичний посібник. – Житомир: ЖДУ ім. І.Франка, 2014. – 220 с.
7. Сідлецька Т. І. Практична культурологія. Історія народно-оркестрового виконавства України. Ч.2 Навчальний посібник [Електронний ресурс]. – Вінниця ВНТУ, 2011. – 73 с. Режим доступу: <http://posibnyku.vntu.edu.ua/pdf/000803.pdf>
8. Хащеватська С. Аналіз оркестрової фактури та способи її перекладення на фортепіано / С.Хащеватська. – Львів: ЛДМА ім. М.В.Лисенка, 2002. – 32 с.
9. Хащеватська С.С. Читання партитур. Київ ДМЦНЗКіМ, 2003.

10. Рекомендована базова література Хорові твори

Стеценко К.	Ой сивая та ї зозуленька Чи дома, дома хазяїн дома Ой за горою, за зеленою Ой на річці, на Дунаї Знов весна Сон Ой болить моя та головонька
Козак Є.	Лучче було не ходити Хто дав людині крила

Та це ж весна
Не всихайте, пишні квіти
Дівча в сінях стояло
Ой там, за Дунаєм
Ой копав я криниченьку
Серед села дичка
Через балку летить галка

Леонтович М.

Льодолом

Літні тони

Лятошинський Б.

Слава тим, хто прагне волі

В небі місяць проплива

За байраком байрак

Над Дніпровою сагою

Хорові твори для читання з листа і транспозиції

Верховинець В.

Хорові твори.

Воробкевич С.

Хорові твори на слова Т.Шевченка без супроводу.

Козак Є.

Вибрані хорові твори.

Колесса М.

Вибрані хорові твори.

Коломієць А.

Хрестоматія з хорового диригування.

Кос-Анатольський А.

Вибрані хорові твори.

Леонтович М.

Хорові твори.

Майчик І.

Співаночки мої. Хорові обробки лемківських пісень.

Міньківський М

Класичні хори. Репертуарний збірник.

Хорові твори українських композиторів кінця ХІХ, початку ХХ ст. Вип. ІІ
/упор. В.Василевич/.

Твори для інструментальних ансамблів

Ансамбль народних інструментів /Учбовий репертуар дитячих музичних шкіл.

Лазаренко А.

Збірник класичних творів /Перекладення для ансамблю

- Народних інструментів/
Лисенко М. Козачок / для тріо баянів/
Попадюк В. П'єси для ансамблю українських народних інструментів
«Троїсті музики».
Різоль М. Концертні твори для квартету баяністів.
Хрестоматія мішаних ансамблів для ДМШ.

Твори для оркестрів народних інструментів

- Адамцевич Є. Запорізький марш.
Вимер І. Ноктюрн з «Симфонічних картинок за мотивами казок
І. Франка «Лис Микита».
Гомоляка В. Гагілка.
Заремба В. Фантазія на тему української народної пісні «В кінці
греблі шумлять верби».
Комаренко В. Збірник популярних п'єс та пісень для оркестру народних
Інструментів.
Міхеліс В. Сім українських народних пісень в обробці для оркестру
Народних інструментів.
Онуфрієнко А. П'єси українських композиторів для оркестру
народних інструментів.
Дражниця Л. Хрестоматія з диригування оркестром народних
інструментів. Вип. 1,2.
Поляков П. Фантазія для оркестру народних інструментів.
Пшеничний Д. Популярні п'єси для оркестру народних інструментів.
Хіврич М. Збірник популярних п'єс та пісень для оркестру народних
Інструментів.

Матеріали для вивчення альтового і тенорового ключів

- Бах Й.С. Сюїта для віолончелі соло №6.
Боккеріні Л. Шість сонат для віолончелі і баса. У зб.: Хрестоматія

Педагогічного репертуару для віолончелі, вип. 3.

Бруні А. Школа для альтя.

Струнні камерні ансамблі

Бетховен Л. Тріо Мі-бемоль мажор, тв.3 /ч.. I-III/;
Тріо Соль мажор, тв.9, №1 /чч. II, III/;
Тріо Ре мажор, тв. 9, № 2 /ч.. II,III/;
Тріо До мінор, тв. 9.

Гайдн Й. Дивертисменти для скрипки, альтя і віолончелі.

Квартети

Бетховен Л. Квартети: тв 18, №1 /чч. I, II/, №2 /чч. I,II/, №3 /чч. I,III/,
№4 /чч. I-IV/; №6 /чч. I, II, IV/; тв.59, №1 /чч. I, II/, №2
/чч. I, III/; тв. 131, №14 / чч. I,II/; тв. 132, №15 / чч. I,II, III, У/,
Тв. 135, № 16 /чч. II-IV/.

Гайдн Й. Квартети : тв. 20, №4 / чч.II-IV/; тв.39 №3 /чч. II-III/; тв. 64,
№5 /чч. I-III/; тв. 74 №1 /чч. I-III/, №3 /чч. II-У/, №4 /чч. II-III/.

Гріг Е. Квартет Соль мінор /чч. I,II/.

Моцарт В. Квартети: №14, КУ 387 /чч. I,II,IV/, №15, КУ 421 /чч. I, III/,
№16, КУ 428 /чч. I-IV/, №17, КУ 458 /чч. I, III/, №18, КУ 464
/чч.I,II/.

Струнні квінтети, секстети

Бетховен Л. Квінтет До мажор /ч.I/.

Моцарт В. Квінтети: До мінор, КУ 406 /чч. I,II/; Соль мінор, КУ 516
/чч.I-IV/.

Твори для струнного оркестру

Бізе Ж. Сюїта «Арлезіанка» №1: Адажієтто.

Гріг Е. Сюїта №Пер Гюнт: Смерть Озе; Танець Анітри.

Дворжак А. Серенада для струнного оркестру.

Моцарт В. Маленька нічна серенада.